

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อมุ่งพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนบ้านสาวิทยาธรรม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research : PAOR) เป็นการทำงานร่วมกันของคณะครูในโรงเรียน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงาน 4 ขั้นตอน โดยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) ผลการวิจัยเป็นดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นการวางแผนการพัฒนา

1. ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียนเป็นการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาความมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนบ้านสาวิทยาธรรม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยใช้วิธีการดำเนินงาน ดังนี้

1.1 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ที่บอกถึงสภาพ และปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนบ้านสาวิทยาธรรม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ซึ่งได้แก่ ธรรมนูญโรงเรียน แผนปฏิบัติงานประจำปีการศึกษา 2553 เอกสารประจำตัวนักเรียนและเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียน ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

1.1.1 ธรรมนูญโรงเรียน ได้ระบุถึงการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ให้เป็นคนดีมีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนให้สูงขึ้น สามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ได้บนพื้นฐานของความเป็นคนไทยและความเป็นสากล ซึ่งในแผนการดำเนินงานด้านคุณภาพผู้เรียนในปีงบประมาณ 2550- 2553 กำหนดให้มีการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน โดยเฉพาะด้านระเบียบวินัย มีการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยความร่วมมือของทุกฝ่าย เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์อย่างต่อเนื่องให้กับนักเรียน

1.1.2 แผนปฏิบัติราชการประจำปี 2553 ได้สรุปถึงการบริหารงานทั่วไปใน

ส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวินัยของนักเรียน พบว่า นักเรียนขาดความมีระเบียบวินัยในตนเอง ขาดความเอาใจใส่ในการเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมต้องให้ครูกำกับดูแลอยู่เสมอและนักเรียนบางส่วนยังมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ และการทำงานด้านระเบียบวินัยของนักเรียนไม่มีการประสานความร่วมมือระหว่างครูและผู้ปกครองของนักเรียนที่ชัดเจน ในปีการศึกษา 2553 โรงเรียนได้จัดทำแผนพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียนขึ้น และได้กำหนดโครงการ/กิจกรรมเพื่อพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียน ได้แก่ โครงการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียน โครงการอบรมคุณธรรม จริยธรรม

1.1.3 เอกสารประจำตัวนักเรียน (ปพ.6) จากการศึกษาเอกสารประจำตัว

นักเรียน พบว่า นักเรียนบางส่วนขาดความมีระเบียบวินัย ขาดความเอาใจใส่ในการเรียน ขาดความรับผิดชอบ

1.2 การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ทำกรสัมภาษณ์ ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านสาววิทยา สรรพ์ นายบรรจง สุทธชาติ หัวหน้างานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นายคมเพชร ภูครองหิน ครูผู้สอน นางสาวสุทธิพร साโคตร นายชรินทร์ นิลทองกลาง นางดัชนี พันธไชย และสัมภาษณ์คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นายทองคำ ภูจตุ และนายจำปี ภูผายาง ผู้วิจัยสัมภาษณ์ด้วยตนเองในระหว่างเดือนตุลาคม – พฤศจิกายน 2553 ผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 ผลการสัมภาษณ์มีดังนี้

1. การตรงต่อเวลา

นักเรียนบางส่วนมีพฤติกรรม การมาโรงเรียนสาย ไม่ทันเข้าแถว และการส่งงานที่ได้รับมอบหมายไม่ทันตามกำหนด

“...ทางโรงเรียนได้จัดทำระเบียบการศึกษา เกี่ยวกับระเบียบวินัย เพื่อดูแลความประพฤติของนักเรียน ซึ่งเป็นไปตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่เน้นให้นักเรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข...”

(บรรจง สุทธชาติ. สัมภาษณ์, 2553)

“...นักเรียนที่อยู่บ้านใกล้กับโรงเรียนหลายคนมาไม่ทันเข้าแถวหน้าเสาธง...”

(ชรินทร์ นิลทองกลาง. สัมภาษณ์, 2553)

“...นักเรียนบางคนเข้าห้องเรียนช้าเป็นประจำ บางชั่วโมง ครูสอนไปแล้วเกือบ 10 นาที ถึงจะเข้าห้องเรียน...”

(สุทธิพร สาโคตร. สัมภาษณ์, 2553)

“...การเข้าแถวหน้าเสาธงในตอนเช้า นักเรียนจะเข้าแถวช้ามาก จะต้องให้ครูเวรประกาศเรียกให้มาเข้าแถวเป็นประจำ ถ้าวันที่อากาศร้อนจะช้ามาก โดยเฉพาะนักเรียนระดับมัธยม...”

(คัชนี พันธไชย. สัมภาษณ์,2553)

“...นักเรียนไม่ค่อยส่งงานที่ครูมอบหมายหรือถ้าส่งก็ส่งช้ามากเพราะไม่ค่อยใส่ใจทำงาน...”

(คมเพชร ภูครองหิน. สัมภาษณ์,2553)

1. ระเบียบการแต่งกาย

โรงเรียนมีกฎ ข้อบังคับเกี่ยวกับระเบียบการแต่งกายของนักเรียน เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย แต่มีนักเรียนบางคนยังแต่งกายไม่ถูกระเบียบของโรงเรียน จากการสัมภาษณ์ครู นายเจริญ มาพล นายพลศิลป์ บุรพันธ์ นายสุรกิจ ภูงามทอง ครูระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นายคมเพชร ภูครองหิน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นายทองคำ ภูจัตตุ นายจำปี ภูผายาง นางสุนทร ภูผายาง มีผลการสัมภาษณ์ ดังนี้

“...นักเรียนชายหลายคนที่แต่งกายชุดนักเรียนไม่ยอมเอาชายเสื้อเข้าในกางเกงทั้งในขณะที่เรียนและเวลาพัก...”

(เจริญ มาพล. สัมภาษณ์,2553)

“...สิ่งที่สังเกตเห็นในขณะที่นักเรียนเดินผ่านคือนักเรียนชายเหยียบสั้นรองเท้าพร้อมกับปล่อยชายเสื้อ...”

(พลศิลป์ บุรพันธ์. สัมภาษณ์,2553)

“...นักเรียนหญิงบางคนชอบผมสั้นแบบแฟชั่น...”

(สุรกิจ ภูงามทอง. สัมภาษณ์,2553)

“...ช่วงนี้มีนักเรียนเจาะหูหรือที่นิยมเรียกกันว่าขยายหูแล้วนำพลาสติกที่มีรูมาเสียบไว้เพื่อให้รูหูกว้างขึ้นเหมือนกับนักร้อง นักแสดงบางคน...”

(จำปี ภูผายาง. สัมภาษณ์,2553)

“...นักเรียนหญิงไว้เล็บยาวแล้วทาสีเล็บเป็นแฟชั่นหลากหลายสี...”

(สุนทร ภูผายาง. สัมภาษณ์,2553)

“...นักเรียนหญิงหลายคนตัดกระโปรงให้สั้นขึ้นเหนือเข่าและเย็บตะเข็บด้านข้างตัวเสื้อเข้าเพื่อให้รักรูปดูแล้วไม่เหมือนชุดนักเรียน...”

(ทองคำ ภูจิตศุ. สัมภาษณ์, 2553)

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนบ้านสาวิทยาธรรม โดยการวิเคราะห์เอกสาร และการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน คณะครูและคณะกรรมการสถานศึกษา พบว่า ชรรรมนูญโรงเรียนต้องการปลูกฝังให้นักเรียนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม อันดีงาม โดยเฉพาะพฤติกรรมความมีระเบียบวินัย ด้านการตรงต่อเวลา การมาโรงเรียนการเข้าแถวและการรู้จักเข้าแถวในการส่งงานหรือรับบริการ แต่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ไม่เกิดขึ้นกับนักเรียนและในเอกสารประจำตัวนักเรียน (ปพ.6) ได้ระบุว่านักเรียนบางส่วนยังขาดความมีระเบียบวินัย ขาดความรับผิดชอบ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยจะต้องร่วมกันพัฒนาพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของนักเรียนให้เป็นไปตามความมุ่งหมายของชรรรมนูญโรงเรียน

2. กำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการพัฒนา โรงเรียนได้มีการประชุมคณะครูโรงเรียนบ้านสาวิทยาธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ในวันประชุมครูและผู้ปกครองนักเรียน ก่อนเปิดภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 วันที่ 9 พฤศจิกายน 2553 เวลา 09.00 น. – 12.00 น. โดยคณะครูทั้งหมดในโรงเรียน เพื่อชี้แจงเหตุผลของการทำวิจัยในครั้งนี้แล้วร่วมกันคิด วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ อภิปราย เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาของการดำเนินการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนบ้านสาวิทยาธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ที่เป็นอยู่ ตลอดจนร่วมกันเสนอแนวทางปฏิบัติการที่เป็นไปได้สำหรับการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียนและผลการประชุมคือ คณะครูมีความคิดเห็นตรงกันว่า ในการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียนได้ดำเนินการเป็นปกติอยู่แล้วเหมือนกับ โรงเรียนอื่น ๆ ทั่วไป แต่ขาดการทำงานที่เป็นระบบและขาดความร่วมมือจากบุคลากรอย่างจริงจัง โดยที่ประชุมได้กำหนดกรอบในการทำงานและพฤติกรรมที่นักเรียนพึงต้องมีและต้องเร่งแก้ปัญหาอย่างเร่งด่วน ได้แก่ การตรงต่อเวลา ระเบียบการแต่งกายและระเบียบแถว โดยให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียนอย่างจริงจัง

3. ประชุมวางแผนกำหนดกิจกรรมดำเนินงาน จัดให้มีการประชุมคณะครูในโรงเรียนทุกคน เป็นการวางแผนปฏิบัติการพัฒนาในเวลา 15.30 น.-16.30 น. หลังจากที่ได้ดำเนินการในข้อที่ 1 และ 2 แล้ว ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้นำผลจากการวิเคราะห์เอกสารข้อสังเกตจากผู้บริหาร โรงเรียน คณะครู ผู้ปกครองนักเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาแล้วนำข้อมูลที่ได้มาร่วมกันวิเคราะห์ เพื่อความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและนำมาประยุกต์ใช้เป็น โครงการ/กิจกรรมในการพัฒนาพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของนักเรียน โรงเรียนบ้านสาวิทยาสรรพ์ ซึ่งผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันกำหนดกิจกรรมเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียน ดังนี้ 1) การสร้างความเข้าใจและรับทราบปัญหา ประกอบด้วย โครงการเยี่ยมบ้านนักเรียน 2) การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีระเบียบวินัย ประกอบด้วย โครงการอบรมคุณธรรมความมีวินัย การฝึกระเบียบแถว โดยกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี กิจกรรมการเดินแถว กิจกรรมการอบรมหน้าเสาธง กิจกรรมสมุดบันทึกการส่งงาน ประจำตัวนักเรียน กิจกรรมการตรวจการแต่งกาย กิจกรรมคุณธรรมจริยธรรม 3 นาที กิจกรรมการลงเวลาเรียน 3) การยกย่องสนับสนุนความมีระเบียบวินัย ประกอบด้วย โครงการประกวดคนดีมีวินัย

ตารางที่ 5 แสดง โครงการ/กิจกรรมในการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียน

พฤติกรรมความมีวินัย	การสร้างความเข้าใจ	การพัฒนาให้นักเรียนมีระเบียบวินัย								การยกย่องสนับสนุน
	โครงการเยี่ยมบ้านนักเรียน	อบรมคุณธรรมความมีวินัย	กิจกรรมการฝึกระเบียบแถว	กิจกรรมการเดินแถว	กิจกรรมอบรมหน้าเสาธง	กิจกรรมสมุดบันทึกการส่ง	กิจกรรมคุณธรรมจริยธรรม	กิจกรรมการตรวจการแต่ง	กิจกรรมการลงเวลาเรียน	โครงการประกวดคนดีมีวินัย
1.การตรงต่อเวลา	✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓
2.ระเบียบการแต่งกาย	✓	✓	✓		✓		✓	✓		✓

3.1 กำหนดกระบวนการต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียนตามประเด็นของปัญหาที่ต้องการพัฒนา คือ การตรงต่อเวลา ระเบียบการแต่งกาย โดยมติที่ประชุมของคณะครู โรงเรียนบ้านสาวิทยาธรรม เมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2553 ให้จัดทำโครงการเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียน กำหนดกิจกรรมหรือโครงการให้สอดคล้องกับงาน มีการแต่งตั้ง เจ้าหน้าที่รับผิดชอบกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อนำมาดำเนินการต่อไป ซึ่งมีความสอดคล้องกับส่วนที่ต้องการพัฒนา มีคำสั่งแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบกิจกรรมหรือโครงการ

3.2 ผู้รับกิจกรรมหรือโครงการที่กำหนดไว้ ร่วมกันจัดทำรายละเอียดของกิจกรรมหรือโครงการ เช่น ชื่อกิจกรรมหรือโครงการ วัตถุประสงค์ เครื่องมือ แหล่งข้อมูล ผู้รับผิดชอบ รายละเอียดในการดำเนิน การติดตามและประเมินผล มีการจัดทำกำหนดการปฏิบัติอย่างชัดเจน

3.3 จัดทำเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ประกอบด้วย

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามเพื่อประเมินพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียน โดยครูผู้สอน แบบสอบถามเพื่อประเมินพฤติกรรมความมีวินัยของตนเองของนักเรียน

4. จัดทำเอกสาร คู่มือการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียน แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อร่วมกันจัดทำคู่มือการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียน

4.1 เสนอผู้บริหาร โรงเรียนเพื่อขออนุมัติโครงการ

4.2 ผู้วิจัยนำโครงการที่ได้รับการอนุมัติ เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามเพื่อประเมินพฤติกรรมนักเรียนสำหรับครู แบบสอบถามเพื่อประเมินพฤติกรรมตนเองของนักเรียนและคู่มือการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนบ้านสาวิทยาธรรม ที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันจัดทำขึ้น ไปเสนอที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบชี้แนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการพัฒนา

เมื่อผ่านการดำเนินการขั้นที่ 1 แล้วผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียนตามกิจกรรมหรือโครงการที่กำหนดไว้ในวันที่ 9 พฤศจิกายน 2553-2554 ตามขั้นตอนและรายละเอียดของเนื้อหาที่กำหนดในกิจกรรมหรือโครงการ ดังนี้

1. การสร้างความเข้าใจและรับทราบปัญหา

1.1 โครงการในสัปดาห์ที่สองของภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 เพื่อสังเกตสภาพความเป็นอยู่โดยทั่วไปของนักเรียน และสัมภาษณ์ผู้ปกครองของนักเรียนเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ความคิดเห็นในด้านพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียน โดยครูที่ปรึกษานักเรียน ดังนี้ นางสาวสุทธิพร สาดโคตร ครูที่ปรึกษานักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นายชรินทร์ นิลทองกลาง ครูที่ปรึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 นางคัทธนี พันธไชย ครูที่ปรึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 นายคมเพชร ภูครองหิน ครูที่ปรึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2

ทางโรงเรียน ได้ทำหนังสือแจ้งผู้ปกครองนักเรียนล่วงหน้าเกี่ยวกับโครงการออกเยี่ยมบ้านนักเรียน โดยกำหนดเป็นสัปดาห์การออกเยี่ยมบ้านนักเรียน เนื่องจากผู้ปกครองส่วนใหญ่มีภาระงานที่ต้องรับผิดชอบมาก จากการสังเกต และสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียนในการออกเยี่ยมบ้านนักเรียน พบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วยมีบางส่วนที่อาศัยอยู่กับญาติ เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา และส่วนใหญ่อายุตั้งแต่ 41 ขึ้นไป การศึกษาส่วนใหญ่จบระดับชั้นประถมศึกษา มีส่วนน้อยที่จบชั้นมัธยมศึกษา มีอาชีพทำนา รับจ้างทั่วไป เลี้ยงวัว และมีนักเรียนบางส่วนที่ช่วยงานที่บ้าน ในวันปกติมักจะให้ไปลูกไปโรงเรียนเป็นประจำ พอกลับจากโรงเรียนก็แวะไปที่อื่นก่อนเสมอ ถ้ากลับถึงบ้านก็จะรีบ ไปเล่นกับเพื่อน บางวันก็เที่ยวเล่นจนมืดค่ำ ไม่สนใจงานบ้านหรือการเรียน นักเรียนชอบบอกผู้ปกครองว่าทำงานหรือการบ้านเสร็จแล้ว ไม่มีการบ้าน บางคนไม่นำหนังสือหรือกระเป๋านักเรียนกลับบ้าน นักเรียนแต่งกายไม่เรียบร้อยตั้งแต่อยู่ที่บ้าน ผมหาวและบางคนก็ตัดทรงผมไม่ถูกระเบียบ ทางกองอำนวยการก็จะเขี่ยขาให้เล็กเข้า ผู้ปกครองก็บอกกล่าวเป็นประจำเรื่องการเรียนและการปฏิบัติตัวให้อยู่ในระเบียบของโรงเรียน โดยการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการ โรงเรียน นายบรรจง สุทธชาติ ครูผู้สอน นายเจริญ มาพล ผู้ปกครองนักเรียน นายทันใจ ภูถ้ำแก้ว และสัมภาษณ์นักเรียน นายราชันย์ อาจดวงดี ผลจากการสัมภาษณ์ มีดังนี้

“...การออกเยี่ยมบ้านนักเรียนในภาคเรียนที่ 2 ของแต่ละปีการศึกษา เราจะทำกันในช่วงเดือนพฤศจิกายน ของทุกปี ทำให้ครูได้เข้าใจสภาพความเป็นอยู่ของนักเรียนและความคิดเห็นของผู้ปกครอง เนื่องจากแต่ละปีข้อมูลต่าง ๆ จะเปลี่ยนแปลงไปเสมอ รวมทั้งเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างทางโรงเรียนกับผู้ปกครองนักเรียนซึ่งจะนำไปสู่การแก้ปัญหาได้อย่างตรงประเด็น รวดเร็ว ทั้งนี้รวมถึงการส่งเสริมหรือสนับสนุนสำหรับนักเรียนที่มีพฤติกรรมอันพึงประสงค์ให้ได้ทุนการศึกษาหรือการช่วยเหลือด้านอื่น ๆ อีกด้วย และจะได้

เป็นตัวอย่างให้กับนักเรียนคนอื่น ซึ่งจะทำให้นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนเกิดความภาคภูมิใจ...”

(บรรจง สุคนธาดี. สัมภาษณ์, 2553)

“...นักเรียนแต่ละคนมีพื้นฐานทางครอบครัวและสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันทำให้มีปัญหาดังกล่าวแตกต่างกันออกไป แต่ปัญหาที่เหมือนกันคือผู้ปกครองไม่ค่อยมีเวลาในการอบรม เนื่องจากทำงาน และอาศัยอยู่กบญาติที่ไม่ใช่พ่อแม่ จึงทำให้การอบรมจากญาตินั้นไม่ได้ผลเท่าที่ควร...”

(เจริญ มาพล. สัมภาษณ์, 2553)

“...การที่คุณครูมาเยี่ยมที่บ้านถือว่าเป็นสิ่งที่ดีเพราะว่าจะได้พูดคุยสอบถามกับคุณครูเกี่ยวกับพฤติกรรมของลูกหลานตอนที่อยู่โรงเรียนทั้งในด้านการเรียนและความประพฤติว่าออกนอกคู่นอกทางหรือเปล่าหรือไม่ โดยธรรมชาติแล้วตนเองก็ไม่ค่อยมีเวลาว่างมากนักต้องทำงานเกือบทุกวัน ถ้ามีอะไรสงสัยก็สอบถามได้เลย ที่สำคัญหลังจากที่คุณครูมาเยี่ยมบ้านนักเรียนมักจะเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น...”

(ทันใจ ภูถ้ำแก้ว. สัมภาษณ์, 2553)

“...ที่แรกผมก็รู้สึกไม่สบายใจเพราะว่าเวลาที่ครูมาที่บ้านส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากการที่ผมมีความผิด และผมก็รู้สึกอายที่บ้านผมหลังเลิก แต่พอ ได้ฟังครูคุยกับคุณยายของผมก็ทำให้รู้สึกละอายใจที่แต่ก่อนทำตัวไม่เหมาะสม และชอบโกหกครูเกี่ยวกับสาเหตุที่มาโรงเรียนสาย...”

(ราชันย์ อาจดวงดี. สัมภาษณ์, 2553)

จากผลการสังเกตและการสัมภาษณ์การออกเยี่ยมบ้านนักเรียนของครูที่ปรึกษานักเรียนโรงเรียนบ้านสาวิทยาธรรม์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 สรุปผลที่ได้รับจากการปฏิบัติดังนี้

1. นักเรียนเกิดความตระหนักถึงพฤติกรรมของตนเองในทางที่ไม่เหมาะสมและได้สร้างความสัมพันธ์อันดีกับครูที่ปรึกษา
2. ครูรับทราบถึงสาเหตุของปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียนได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
3. ผู้ปกครองมีความพึงพอใจที่ได้สร้างความเข้าใจอันดีระหว่างครูและผู้ปกครองเกี่ยวกับพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียนทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน

2. การพัฒนาให้นักเรียนมีระเบียบวินัย

2.1 โครงการอบรมคุณธรรมความมีวินัย ได้จัดอบรมในวันที่ 22 มกราคม 2554 ณ วัดป่าบ้านหลุย ตำบลหลุย อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ เน้นการอบรมให้นักเรียนเห็นถึงความสำคัญของการมีระเบียบวินัยในด้านการตรงต่อเวลา การแต่งกายที่ถูกระเบียบ และระเบียบการเข้าแถว มีวิทยากร 1 คน คือ พระราชศีล โสภิต (หนูอินทร์ กิตติสาโร)

จากการสังเกตการณ์การเข้าร่วมอบรมคุณธรรมความมีวินัยในครั้งแรกที่วัดป่าบ้านหลุย ซึ่งประกอบด้วยผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน คณะครู 8 คน และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 126 คน รวมผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด 135 คน โดยมีพระราชศีล โสภิต (หนูอินทร์ กิตติสาโร) ในตอนแรกไม่ให้นักเรียนไม่ค่อยสนใจเท่าที่ควรเพราะคิดว่าพระท่านจะมาเทศน์ให้ฟัง จึงพากันคุยหรือหยอกล้อกันบ้าง แต่ภายหลังจากที่วิทยากรใช้วิธีการอบรมโดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม เช่น การตอบปัญหาเกี่ยวกับธรรมะ การเล่นเกม หรือการยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เหตุการณ์ที่อยู่ใกล้ตัว แล้วให้นักเรียนร่วมกันสรุปถึงผลดีของการมีระเบียบวินัยและผลกระทบที่เกิดจากการขาดระเบียบวินัย พบว่า นักเรียนได้ให้ความสนใจในการร่วมกิจกรรมมากขึ้น สังเกตจากการตอบปัญหา การร่วมเล่นเกม และตั้งใจฟังขณะที่วิทยากรอบรม โดยเฉพาะในการสรุปตอนท้ายวิทยากรได้กล่าวถึงผลดีของผู้ที่มีระเบียบวินัยนั้นจะส่งผลดีถึงใครบ้าง นักเรียนก็สามารถตอบได้เกือบทุกคน และก่อนจะปิดการอบรมวิทยากรก็ให้นักเรียนทุกคนนั่งหลับตาเพื่อทำสมาธิแล้วให้ระลึกถึงพระคุณของบิดามารดา ครูอาจารย์เพื่อใช้เป็นแรงบันดาลใจในการประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงาม ซึ่งนักเรียนทุกคนก็ตั้งใจปฏิบัติอย่างดี จากการสัมภาษณ์ครู นางคัทนี พันธไชย สัมภาษณ์นักเรียน นางสาวสุจิตรา พลเยี่ยม ผลจากการสัมภาษณ์ มีดังนี้

“...กิจกรรมในวันนี้เป็นกิจกรรมที่ดีมาก เพราะเน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียน ทำให้นักเรียนไม่รู้สึกเบื่อหน่ายและนักเรียนได้รับการอบรมเรื่องการรักษาเวลา การรักษาระเบียบ การแต่งกาย และการเข้าแถว โดยสอดแทรกข้อคิดที่ดีในขณะที่อบรมด้วย และได้เห็นนักเรียนมีความตั้งใจและสนุกกับการอบรมในครั้งนี้...”

(คัทนี พันธไชย.สัมภาษณ์,2554)

“...รู้สึกประทับใจกับการเข้าร่วมอบรมในครั้งนี้ เพราะเป็นการเตือนสติให้ตนเองรู้จักความสำคัญของการมีระเบียบวินัย โดยเฉพาะจะส่งผลดีให้กับตัวเองในอนาคตและสร้างความภาคภูมิใจให้กับผู้ปกครองด้วย...”

(สุจิตรา พลเยี่ยม.สัมภาษณ์,2554)

จากการสังเกตและสัมภาษณ์การเข้าร่วมอบรมคุณธรรมความมีวินัยของนักเรียน
ครั้งนี้ สรุปผลได้ดังนี้

1. นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและเห็นถึงความสำคัญของการมี
ระเบียบวินัย

2. นักเรียนมีความพร้อมที่จะพัฒนาพฤติกรรมด้านความมีวินัยของตนเองมาก
ยิ่งขึ้น

2.2 กิจกรรมการตรวจการแต่งกายของนักเรียนเริ่มดำเนินการในวันที่ 23
พฤศจิกายน 2553 โดยความร่วมมือระหว่างครูฝ่ายกิจการนักเรียนกับครูที่ปรึกษาของแต่ละ
ระดับชั้น ร่วมกันกำหนดการตรวจความเรียบร้อยของการแต่งกายนักเรียน ดังนี้

ตารางที่ 6 กำหนดการตรวจระเบียบการแต่งกายของนักเรียน

ครั้งที่	ระดับชั้น	วัน เดือน ปี	ครูกิจการนักเรียน
1	ม.1-ม.3	23-27 พฤศจิกายน 2553	นายเจริญ มาพล
2	ม.1-ม.3	1-4 ธันวาคม 2553	นายเจริญ มาพล
3	ม.1-ม.3	7-11 ธันวาคม 2553	นายเจริญ มาพล
4	ม.1-ม.3	4-8 มกราคม 2554	นายคมเพชร ภูครองหิน
5	ม.1-ม.3	15-19 กุมภาพันธ์ 2554	นายคมเพชร ภูครองหิน
6	ม.1-ม.3	22-26 กุมภาพันธ์ 2554	นายคมเพชร ภูครองหิน

สำหรับวิธีการตรวจใช้การตรวจทั้งห้องหรือใช้การสุ่มตรวจตรวจตามกำหนดในตาราง
ระเบียบการแต่งกายที่ตรวจนักเรียน ได้แก่ทรงผม ชุคนักเรียน การปักชื่ออักษรย่อของโรงเรียน
ถุงเท้า รองเท้า เครื่องประดับ โดยมีขั้นตอนปฏิบัติสำหรับนักเรียนที่แต่งกายไม่ถูกระเบียบ ดังนี้
ว่ากล่าวตักเตือน สอบถามปัญหา ให้คำแนะนำ ชี้แจง โดยครูที่ปรึกษา จำนวน 3 ครั้ง ถ้า
นักเรียนยังไม่ปรับปรุงตนเองก็ทำหนังสือแจ้งผู้ปกครองเพื่อมารับทราบพฤติกรรมและร่วมกัน
ปรับพฤติกรรมนักเรียน ผลจากการดำเนินกิจกรรมตรวจระเบียบการแต่งกายของนักเรียน ทำ
ให้นักเรียนแต่ละคนดูแลความเป็นระเบียบและการแต่งกายให้ถูกระเบียบของโรงเรียนมากขึ้น

กิจกรรมนี้ช่วยพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียนในด้านระเบียบการแต่งกาย ซึ่งเห็นได้จากการสังเกตและการสัมภาษณ์ ดังนี้

จากการสังเกตการณ์ทำกิจกรรมการตรวจระเบียบการแต่งกายของนักเรียน พบว่าเป็นกิจกรรมที่ช่วยสร้างพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียนในด้านระเบียบการแต่งกายได้เป็นอย่างดี โดยการร่วมมือระหว่างครูกิจการนักเรียนกับครูที่ปรึกษา ในช่วงสองสัปดาห์แรกของการเปิดภาคเรียนมีนักเรียนที่แต่งกายไม่เรียบร้อยจำนวนมาก เช่น ไว้เล็บยาว ไม่ใส่ถุงเท้า หรือใส่ถุงเท้าหลากสีตามแฟชั่น ใส่เสื้อไม่ปกข้อ แต่พอได้รับการตรวจการแต่งกาย ได้รับฟังคำกล่าวตักเตือน นักเรียนก็แต่งกายถูกระเบียบมากขึ้น นักเรียนแต่ละคนที่ถูกว่ากล่าวตักเตือน สามารถปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้นหลังจากที่ถูกเตือนแค่ 2 ครั้ง โดยมีผลการสัมภาษณ์นักเรียน ดังนี้

“...เพื่อนนักเรียนที่แต่งกายไม่ถูกระเบียบ ชอบเอาเสื้อออกนอกกางเกง หรือไม่ยอมปกข้อ ตอนนี้ไม่เห็นมีแล้ว...”

(เมรินทร์ ภูประวิง.สัมภาษณ์,2554)

“...กางเกงนักเรียนหรือกางเกงวอร์มของผมตอนนี้ตัดเย็บใหม่ให้ถูกระเบียบของโรงเรียนแล้ว ไม่อยากให้ผู้ปกครองต้องเดือดร้อนครับ...”

(สราวุฒิ อ่อนเกษ.สัมภาษณ์,2554)

“...ผมในฐานะที่เป็นประธานนักเรียนเมื่อเห็นเพื่อน ๆ และน้อง ๆ โรงเรียนแต่งกายถูกระเบียบ ไม่เอาเสื้อออกนอกกางเกง ทรงผมก็ถูกระเบียบ บอกได้เลยว่าเป็นภาพที่ผมประทับใจมาก...”

(ราชสิทธิ์ ทองพิลา.สัมภาษณ์,2554)

2.3 กิจกรรมคุณธรรม จริยธรรม 3 นาที เริ่มดำเนินการในวันที่ 16 พฤศจิกายน 2553 - 26 กุมภาพันธ์ 2554 เป็นกิจกรรมที่ครูประจำวิชาได้สอนคุณธรรม จริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัยในชั่วโมงเรียน โดยสอดแทรกในเนื้อหาวิชาที่สอน หรือการนำนักเรียนทำกิจกรรมนันทนาการ การพูดคุยข่าวสารประจำวันหรือเหตุการณ์ที่ใกล้ตัวที่เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม ผลของการดำเนินการกิจกรรมคุณธรรม จริยธรรม 3 นาที ทำให้นักเรียนเป็นคนที่

ความรับผิดชอบต่อตนเอง และส่วนรวมมากขึ้น ซึ่งเห็นได้จากการสังเกตและการสัมภาษณ์ ดังต่อไปนี้

จากการสังเกตการณ์ทำกิจกรรมคุณธรรม จริยธรรม 3 นาที ของนักเรียน พบว่า เป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้ปรับพฤติกรรมในด้านคุณธรรมความมีวินัยมากขึ้น ทั้งในด้านพฤติกรรมการมาโรงเรียน การร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง การเรียนหนังสือหรือความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม โดยการสัมภาษณ์ครูสุรกิจ งามทอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นายคำ ภูมเขา และสัมภาษณ์นักเรียน นางสาวศิริินยา ภูมเขา ผลการสัมภาษณ์ มีดังนี้

“...จำนวนนักเรียนที่มาสายแทบจะไม่มีเลย และการทำกิจกรรมหน้าเสาธงมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยดี นักเรียนส่วนใหญ่แต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน ห้องเรียนก็สะอาด โต๊ะเก้าอี้เป็นระเบียบเรียบร้อยดี...”

(สุรกิจ งามทอง.สัมภาษณ์,2554)

“...ได้เห็นลูกเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมดีขึ้นรู้สึกดีใจ ไม่ต้องคอยพูดซ้ำย้ำบ่อย ๆ เหมือนก่อน ดูทีวีน้อยลง แล้วหันมาอ่านหนังสือ ทำการบ้าน กลับบ้านตรงเวลา...”

(คำ ภูมเขา.สัมภาษณ์,2554)

“...ตอนที่หนูทำงานอยู่ที่ห้องสมุดในเทอมแรกมีนักเรียนหลายคนส่งหนังสือไม่ทันตามกำหนดเวลา พอมาเทอมนี้มีนักเรียนยืมหนังสือมากขึ้นและส่งหนังสือทันตามกำหนดทุกคน...”

(ศิริินยา ภูมเขา.สัมภาษณ์,2554)

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนมีพฤติกรรมความมีวินัยด้านการตรงต่อเวลา การแต่งกาย โดยใช้กิจกรรม 3 กิจกรรม คือ 1) อบรมคุณธรรมความมีวินัย 2) กิจกรรมการตรวจระเบียบเครื่องแต่งกายของนักเรียน 3) กิจกรรมคุณธรรม จริยธรรม 3 นาที สามารถสร้างให้นักเรียนมีคุณธรรมด้านความมีวินัยได้จริง ซึ่งเห็นได้จากการสังเกตและการสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัยกลุ่มเป้าหมาย กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียน มีความเห็นตรงกันว่ากิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่ดีช่วยให้นักเรียนเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้นและทำให้นักเรียนปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีวินัยตามตัวชี้วัดที่กำหนด

3. การยกย่องสนับสนุนความมีระเบียบวินัย

3.1 โครงการประกวดคนดีมีวินัย เป็นโครงการที่สนับสนุนและให้กำลังใจแก่นักเรียนที่มีระเบียบวินัยด้านการตรงต่อเวลา การแต่งกาย โดยความเห็นชอบจากการพิจารณาของคณะกรรมการที่ประกอบด้วยผู้บริหาร ครู และนักเรียน พิจารณามอบรางวัลและเกียรติบัตรแก่นักเรียนที่มีระเบียบวินัยดีเด่นในแต่ละระดับชั้น และมอบให้แก่ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีระเบียบวินัยดีเด่น โดยทำการมอบในวันเด็กแห่งชาติ ซึ่งโครงการนี้นอกจากเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจให้แก่นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนแล้วยังเป็นตัวอย่างให้แก่เรียนคนอื่นอีกด้วย

จากผลการดำเนินงาน โครงการประกวดคนดีมีวินัย พบว่า นักเรียนที่ได้รับรางวัลเกิดความภาคภูมิใจและทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เพื่อน โดยเฉพาะเพื่อนในชั้นเรียนเดียวกันก็ได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความมีวินัยไปในทางที่ดีขึ้นซึ่งเห็นได้จากการสังเกตและการสัมภาษณ์ ดังนี้

จากการสังเกตการณ์โครงการประกวดคนดีมีวินัย พบว่า นักเรียนในชั้นที่มีเพื่อได้รับรางวัลจะมาเข้าแถวทำกิจกรรมหน้าเสาธงได้ทันเวลา การส่งการบ้านก็ส่งตามกำหนดเกือบทุกคน การเดินแถวไปเรียนก็เป็นระเบียบดี และมีนักเรียนส่วนหนึ่งที่ค่อย ๆ พัฒนาพฤติกรรมของตนเองให้เป็นผู้มีระเบียบวินัยเมื่อครูได้ให้คำชมเชยและให้กำลังใจก็เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ดีขึ้นตามลำดับ โดยได้สัมภาษณ์ครู นางประคอง จุลสอน นายสุริยันต์ ภูผายาง สัมภาษณ์นักเรียน นางสาวเจนจิรา ภูครองทอง และสัมภาษณ์คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นางสุเนตร ภูผายาง ผลการสัมภาษณ์ มีดังนี้

“...โครงการประกวดคนดีมีวินัยเป็นโครงการที่ดี เพราะช่วยให้กำลังใจแก่นักเรียนเป็นตัวอย่างแก่นักเรียน เป็นการปลูกฝังความมีวินัยให้คิดตัวนักเรียนตลอดไป และยังสร้างความภาคภูมิใจให้แก่เรียนและผู้ปกครองนักเรียนด้วย...”

(ประคอง จุลสอน.สัมภาษณ์,2554)

“...สังเกตเห็นว่านักเรียนส่วนหนึ่ง ได้เปลี่ยนแปลงตัวเองให้เข้ากับเพื่อนในห้องที่ได้รับรางวัล คงเป็นเพราะได้เห็นเพื่อนส่วนใหญ่ได้ปรับปรุงตัวแล้ว เช่น การส่งงานก็ส่งเร็วขึ้น การเข้าแถวเดินไปเรียนก็ดีขึ้นเป็นระเบียบเรียบร้อยดี อยากเห็นภาพเหล่านี้ไปนาน ๆ ...”

(สุริยันต์ ภูผายาง.สัมภาษณ์,2554)

“...ดีใจมากที่ได้รับรางวัลนี้ เพราะทำให้คุณแม่ดีใจ และเพื่อนนักเรียนในห้องก็พลอยดีใจไปด้วย และจะพยายามทำตัวให้ดีขึ้นไปตลอดเพราะจะได้เป็นตัวอย่างแก่รุ่นน้องในโรงเรียนของเรา...”

(เจนจิรา ภูครองทอง.สัมภาษณ์,2554)

“...ปกติวันนี้จะต้องเดินทางไปต่างจังหวัดในตอนเช้า แต่ต้องมาให้กำลังใจลูกก่อนและแสดงความดีใจกับลูกและภูมิใจที่ลูกได้รับรางวัลนี้ อยากให้โครงการนี้มีต่อไปอีกเรื่อย ๆ จะได้เป็นแรงใจให้กับนักเรียนคนอื่น ๆ โรงเรียนจะได้มีแต่คนดีมีวินัย...”

(สุเนตร ภูผาขาง.สัมภาษณ์,2554)

สรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมยกย่องสนับสนุนความมีวินัยของนักเรียนด้านการตรงต่อเวลา การแต่งกายถูกระเบียบของโรงเรียน โดยใช้โครงการประกวดคนดีมีวินัย สามารถเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณธรรมด้านความมีวินัยได้จริง ซึ่งเห็นได้จากการสังเกตและการให้สัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัย กลุ่มเป้าหมาย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองนักเรียน มีความเห็นตรงกันว่ากิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่ดีช่วยให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้นและทำให้นักเรียนปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีวินัยตามตัวชี้วัดที่กำหนด

ขั้นที่ 3 ขั้นสังเกตการณ์

ในขั้นนี้เป็นขั้นของการสังเกตและติดตามการดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ตามการดำเนินงานในขั้นที่ 2 โครงการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียน โดยมีการแต่งตั้งคณะดำเนินงานและที่ปรึกษาในแต่ละกิจกรรม ซึ่งในตอนนี้จะมีลักษณะผสมผสานและปฏิบัติไปพร้อมกับการดำเนินงานในขั้นที่ 2 ขั้นการดำเนินการพัฒนา ดังนี้

3.1 สังเกตการเข้าร่วมและการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมของกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมกิจกรรมประกอบด้วย ผู้วิจัย 1 คน และผู้ร่วมวิจัยจำนวน 8 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 100

3.2 สังเกตการปฏิบัติงานตามกิจกรรมการรพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียนเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยจากการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียนตามโครงการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียน โดยใช้เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

3.2.1 แบบบันทึกการสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการ

พัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียน

3.2.2 แบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียน

3.2.3 แบบสอบถามเพื่อประเมินพฤติกรรมด้านความมีระเบียบวินัยของ

นักเรียน โดยครู

3.2.4 แบบสอบถามเพื่อประเมินพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของตนเองของ

นักเรียน

ขั้นที่ 4 ขั้นสะท้อนผล

การติดตามและประเมินผลการดำเนินการ ได้ปฏิบัติดังนี้

ส่วนที่ 1 การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ของการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียน ตามแผนปฏิบัติการที่วางไว้ในขั้นที่ 1

ได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ที่บอกถึงสภาพปัจจุบันและปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนบ้านสาวิทยาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ซึ่งได้แก่ ธรรมนูญโรงเรียน แผนปฏิบัติงานประจำปีการศึกษา 2553 เอกสารประจำตัวนักเรียน จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการ โรงเรียน ครูหัวหน้างานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า นักเรียนบางส่วนยังขาดระเบียบวินัย ขาดความรับผิดชอบ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยจะต้องร่วมกันพัฒนาพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของนักเรียนให้เป็นไปตามความมุ่งหมายของธรรมนูญโรงเรียน จึงได้ดำเนินการประชุมครูและผู้ปกครองนักเรียนก่อนเปิดภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 วันที่ 9 พฤศจิกายน 2553 เวลา 09.00 น. – 12.00 น. โดยคณะครูทั้งหมดในโรงเรียน เพื่อชี้แจงเหตุผลของการทำวิจัยในครั้งนี้ แล้วร่วมกันคิดวิเคราะห์วิพากษ์วิจารณ์อภิปรายเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาของการดำเนินการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียน ผลการประชุมมีความคิดเห็นตรงกันว่า ในการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียน ได้ดำเนินการเป็นปกติอยู่แล้วเหมือนกับโรงเรียนอื่น ๆ ทว่าไป แต่ขาดการทำงานที่เป็นระบบและขาดความร่วมมือจากบุคลากรอย่างจริงจัง โดยที่ประชุมได้กำหนดกรอบในการทำงานและพฤติกรรมด้านระเบียบวินัยที่นักเรียนพึงต้องเร่งแก้ปัญหาอย่างเร่งด่วน ได้แก่ การตรงต่อเวลา ระเบียบการแต่งกาย ให้นักลาคกรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียนอย่างจริงจัง และผลการประชุมครูในโรงเรียนเพื่อวางแผนกำหนดกิจกรรมในการดำเนินงาน สรุปได้ดังนี้ 1) การสร้างความเข้าใจและรับทราบปัญหา ประกอบด้วยโครงการเยี่ยมบ้านนักเรียน 2) การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีระเบียบวินัย ประกอบด้วย

โครงการอบรมคุณธรรมความมีวินัย กิจกรรมคุณธรรม จริยธรรม 3 นาที กิจกรรมการตรวจการแต่งกาย 3) การยกย่องสนับสนุนความมีระเบียบวินัย ประกอบด้วย โครงการประกวดคนดีมีวินัย และกิจกรรมประกวดห้องเรียนน่าอยู่

ส่วนที่ 2 ผลการประกวดพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียนด้าน การตรงต่อเวลา ระเบียบการแต่งกาย ในการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินพฤติกรรมนักเรียน ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินพฤติกรรมของนักเรียน (สำหรับครู) และแบบประเมินพฤติกรรมตนเองของนักเรียน ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ส่วน ดังนี้

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียน โดยสรุปประจำชั้น

2.1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินพฤติกรรมด้านความมีวินัยของนักเรียน โดยสรุปประจำชั้น เพื่อให้ทราบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการแสดงพฤติกรรม โดยผู้ร่วมวิจัยเป็นผู้ประเมินตามตัวบ่งชี้ของความมีวินัยแต่ละด้าน ผู้วิจัยนำเสนอผลดังตาราง 8-9 ต่อไปนี้

ตารางที่ 7 ความถี่และร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ประเมิน

ข้อมูลทั่วไป	ความถี่	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	5	62.05
หญิง	3	37.05
	8	100.00
2. วุฒิการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	1	12.05
ปริญญาตรี	5	62.05
สูงกว่าปริญญาตรี	2	25.00
	8	100.00

จากตารางที่ 7 พบว่ามีผู้ประเมินพฤติกรรมนักเรียนจำนวน 8 คน แยกเป็นเพศชาย จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 62.5 เพศหญิง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5 มีวุฒิการศึกษา ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 ระดับปริญญาตรี 5 คน คิดเป็นร้อยละ 62.05 ระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินพฤติกรรมด้านการตรงต่อเวลาก่อน และหลังดำเนินการพัฒนา (โดยครู)

รายการประเมิน	ก่อนการพัฒนา		แปลความหมาย	หลังการพัฒนา		แปลความหมาย
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
การตรงต่อเวลา	2.07	0.59	น้อย	4.61	0.48	มากที่สุด

จากตารางที่ 8 ก่อนการพัฒนาครูประเมินพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียนด้านการตรงต่อเวลา อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.07$) ภายหลังการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$)

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินพฤติกรรมด้านการแต่งกายก่อน และหลังดำเนินการพัฒนา (โดยครู)

รายการประเมิน	ก่อนการพัฒนา		แปลความหมาย	หลังการพัฒนา		แปลความหมาย
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
ระเบียบการแต่งกาย	2.14	0.74	น้อย	4.52	0.75	มากที่สุด

จากตารางที่ 9 ก่อนการพัฒนาครูประเมินพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียนด้าน
ระเบียบการแต่งกาย อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.14$) ภายหลังจากพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยของ
นักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$)

ตารางที่ 10 สรุปค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินพฤติกรรมนักเรียนก่อนและ
หลังดำเนินการพัฒนาโดยครู

รายการประเมิน	ก่อนการพัฒนา		แปล ความหมาย	หลังการพัฒนา		แปล ความหมาย
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
1. การตรงต่อเวลา	2.07	0.59	น้อย	4.61	0.48	มากที่สุด
2. การแต่งกาย	2.14	0.74	น้อย	4.52	0.75	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	2.10	0.65	น้อย	4.56	0.61	มากที่สุด

จากตารางที่ 10 ก่อนการพัฒนาครูประเมินพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียน โดยภาพ
รวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.10$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าพฤติกรรมความมีวินัยทั้ง 2
ด้าน อยู่ในระดับน้อยทุกด้าน ภายหลังจากพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียนอยู่ในระดับ
มากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

2.1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินตนเองของนักเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินตนเองของนักเรียนเพื่อให้ทราบค่าเฉลี่ยและ
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการแสดงพฤติกรรม โดยให้นักเรียนเป็นผู้ประเมินพฤติกรรมของ
ตนเอง ตามตัวบ่งชี้ของความมีวินัยของนักเรียน ผู้วิจัยนำเสนอผลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 11 ความถี่และร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมินตนเอง

ข้อมูลทั่วไป	ความถี่	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	47	37.30
หญิง	79	62.70
	126	100.00
2. ระดับชั้น		
มัธยมศึกษาปีที่ 1	40	31.74
มัธยมศึกษาปีที่ 2	42	33.33
มัธยมศึกษาปีที่ 3/1	23	18.25
มัธยมศึกษาปีที่ 3/2	22	17.46
	126	100.00

จากตารางที่ 11 พบว่า นักเรียนที่ตอบแบบประเมินพฤติกรรมตนเองของนักเรียนเป็นเพศชาย 47 คน คิดเป็นร้อยละ 37.30 และเพศหญิง 79 คน คิดเป็นร้อยละ 62.70 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผู้ตอบแบบสอบถาม 40 คน คิดเป็นร้อยละ 31.74 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีผู้ตอบแบบสอบถาม 42 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีผู้ตอบแบบสอบถาม 42 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 มีผู้ตอบแบบสอบถาม 23 คน คิดเป็นร้อยละ 18.25 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 มีผู้ตอบแบบสอบถาม 22 คน คิดเป็นร้อยละ 17.46

1.1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินตนเองของนักเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินตนเองของนักเรียนเพื่อให้ทราบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการแสดงพฤติกรรม โดยให้นักเรียนเป็นผู้ประเมินพฤติกรรมของตนเอง ตามตัวบ่งชี้ของความมีวินัยของนักเรียน ผู้วิจัยนำเสนอผลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินตนเองของนักเรียนด้านการตรงต่อเวลาก่อนและหลังดำเนินการพัฒนา

รายการประเมิน	ก่อนการพัฒนา		แปลความหมาย	หลังการพัฒนา		แปลความหมาย
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
การตรงต่อเวลา	2.11	0.58	น้อย	4.80	0.72	มากที่สุด

จากตารางที่ 12 ก่อนการพัฒนานักเรียนประเมินพฤติกรรมความมีวินัยของตนเองด้านการตรงต่อเวลา อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.11$) ภายหลังจากพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$)

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินตนเองของนักเรียนด้านการแต่งกายก่อนและหลังดำเนินการพัฒนา

รายการประเมิน	ก่อนการพัฒนา		แปลความหมาย	หลังการพัฒนา		แปลความหมาย
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
การแต่งกาย	2.36	0.85	น้อย	4.83	0.37	มากที่สุด

จากตารางที่ 13 ก่อนการพัฒนานักเรียนประเมินพฤติกรรมความมีวินัยของตนเองด้านการแต่งกาย อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.36$) ภายหลังจากพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$)

ตารางที่ 14 สรุปค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินพฤติกรรมตนเองของนักเรียนก่อนและหลังดำเนินการพัฒนา

รายการประเมิน	ก่อนการพัฒนา		แปล ความหมาย	หลังการพัฒนา		แปล ความหมาย
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
1. การตรงต่อเวลา	2.11	0.58	น้อย	4.80	0.72	มากที่สุด
2. การแต่งกาย	2.36	0.85	น้อย	4.83	0.37	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	2.23	0.72	น้อย	4.81	0.54	มากที่สุด

จากตารางที่ 14 ก่อนการพัฒนานักเรียนประเมินพฤติกรรมความมีวินัยของตนเองโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าพฤติกรรมความมีวินัยทั้ง 2 ด้าน อยู่ในระดับน้อยทุกด้าน ภายหลังจากพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

2.2 สรุปผลจากการสังเกต

ผลจากการสังเกตการณ์ดำเนินกิจกรรมการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนบ้านสาวิทยาธรรม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 โดยใช้กิจกรรมหลัก 3 กิจกรรม คือ การสร้างความเข้าใจและรับทราบปัญหา กิจกรรมพัฒนาให้นักเรียนมีระเบียบวินัยและกิจกรรมยกย่องสนับสนุนความมีระเบียบวินัย

2.2.1 กิจกรรมสร้างความเข้าใจและรับทราบปัญหา ประกอบด้วยกิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน ผลจากการสังเกตกิจกรรมพบว่า ครู นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียนมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน มีการติดต่อและพูดคุยกันอย่างสม่ำเสมอ ผลจากการทำกิจกรรมนี้ทำให้ครูได้รับทราบปัญหาและให้คำแนะนำแก่นักเรียนในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เหมาะสม โดยได้รับความร่วมมือด้วยดีจากผู้ปกครองนักเรียนและทำให้นักเรียนเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของความมีระเบียบวินัยมากขึ้น

2.2.2 กิจกรรมพัฒนาให้นักเรียนมีระเบียบวินัย ประกอบด้วย โครงการอบรม

คุณธรรมความมีวินัย กิจกรรมคุณธรรม จริยธรรม 3 นาที กิจกรรมการตรวจระเบียบการแต่งกาย ผลจากการสังเกตการณ์ทำกิจกรรม พบว่านักเรียนเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์เกี่ยวกับพฤติกรรมความมีวินัยในด้านการตรงต่อเวลา การรักษาระเบียบการแต่งกาย คือนักเรียนมาโรงเรียนก่อนเวลา 08.00 น. และมาทันเข้าแถวเพื่อร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง นักเรียนแต่งกายได้เรียบร้อยถูกต้องระเบียบของโรงเรียนจากการตรวจการแต่งกาย ทำให้นักเรียนได้รับการปลูกฝังความมีระเบียบวินัย

2.2.3 กิจกรรมยกย่องสนับสนุนความมีระเบียบวินัย ประกอบด้วยกิจกรรมการประกวดคนดีมีวินัย และกิจกรรมการประกวดห้องเรียนนำอยู่ ผลจากการสังเกตการณ์ทำกิจกรรม พบว่า นักเรียนมีความมั่นใจและภูมิใจการปฏิบัติตนให้อยู่ในระเบียบวินัยและปฏิบัติให้อยู่ในระเบียบวินัยอย่างสม่ำเสมอเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่นักเรียนคนอื่น ทำให้นักเรียนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองด้านการตรงต่อเวลา การแต่งกาย ครูที่ปรึกษาและผู้ปกครองนักเรียนเกิดความภาคภูมิใจและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

2.3 สรุปผลจากการสัมภาษณ์

ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัย กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครอง นักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียนด้านการตรงต่อเวลา ระเบียบการแต่งกาย หลังจากการดำเนินกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนบ้านสาวิทยา สรรพ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยใช้กิจกรรมหลัก 3 กิจกรรม คือกิจกรรมสร้างความเข้าใจและรับทราบปัญหา กิจกรรมพัฒนาให้นักเรียนมีระเบียบวินัย และกิจกรรมยกย่องสนับสนุนความมีระเบียบวินัย พบว่านักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านพฤติกรรมตรงต่อเวลา การแต่งกาย ซึ่งสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัย กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียน และผู้ปกครอง

จากการสังเกตกลุ่มเป้าหมาย การสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัย กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองและการประเมินพฤติกรรมนักเรียน โดยครูและผลการประเมินพฤติกรรมของตนเอง ของนักเรียนมีความสอดคล้องกันดังตารางที่ 11 และตารางที่ 15 พบว่านักเรียนมีระดับพฤติกรรมความมีวินัยหลังจากได้รับการจัดกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยโดยรวมสูงกว่าก่อนการดำเนินการพัฒนา

ส่วนที่ 3 ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง

การทำงานทั้ง 3 ส่วน มีลักษณะผสมผสานเป็นวงจรตามกระบวนการวิจัย

ปฏิบัติการ PAOR นั้นคือ Planning (ขั้นวางแผนพัฒนา) Action (ขั้นดำเนินการพัฒนา) Observation (ขั้นสังเกตการณ์) และ Reflection (ขั้นการสะท้อนผล) ซึ่งได้พบข้อบกพร่องที่ต้องนำมาปรับปรุงแก้ไขคือ

1. การวางแผนในการออกไปเยี่ยมบ้านนักเรียน ควรกำหนดช่วงเวลาให้ชัดเจน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการเร็วขึ้น

2. การวางแผนปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนางาน ผู้วิจัยพร้อมคณะได้ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องหรือปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานที่พบนี้ แล้วบันทึกข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขเพื่อให้ได้รับการพัฒนาในโอกาสต่อไปในทิศทางที่ต้องการ

สรุปผลการประเมินผลการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนบ้านสาวิทยาสรรพ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 จากการวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินพฤติกรรมความมีวินัยโดยครูประจำชั้นเป็นผู้ประเมินและนักเรียนประเมินตนเองผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ดังนั้นจึงไม่ต้องดำเนินการพัฒนาในวงรอบต่อไป